

Sygn. akt III AUa 1787/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSO del. Dariusz Płaczek SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Protokolant:	sekr.sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2015 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **L. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o prawo do emerytury górniczej

na skutek apelacji wnioskodawcy L. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 sierpnia 2014 r. sygn. akt VIII U 226/14

o d d a l a apelację.

Sygn. akt: III AUa 1787/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił odwołanie wnioskodawcy L. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 19 grudnia 2013 r., którą to decyzją odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej na podstawie art.50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wobec nieudokumentowania 25 lat pracy górniczej i równorzędnej.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca L. J., ur. (...), nabył prawo do emerytury górniczej od dnia 23 września 2005 r. i została ona mu przyznana prawomocną decyzją z dnia 13 września 2005 r. Powyższa decyzja została wydana na podstawie ówczesnie obowiązującego przepisu art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jest ona wypłacana. W dniu 25 listopada 2013 r. L. J. złożył ponowny, przedmiotowy wniosek o przyznanie mu emerytury górniczej w związku z osiągnięciem 50 lat życia. Zaskarżoną

decyzją z 19 grudnia 2013 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury, gdyż wykazał on jedynie 24 lata, 7 miesięcy i 14 dni okresów pracy górniczej.

W ocenie Sądu Okręgowego spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do analizy przepisów prawnych dotyczących prawa do emerytury górniczej oraz faktu błędnego zrozumienia treści zaskarżonej decyzji przez wnioskodawcę. Powołując się na art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2012 r. I UK 309/11 (LEX nr 1165285), Sąd pierwszej instancji uznał, że wniosek w sprawie „ponownego” przyznania prawa do emerytury górniczej, tym razem w związku z osiągnięciem przez wnioskodawcę wieku 50 lat życia, był bezzasadny. Organ rentowy przyznał wnioskodawcy już decyzją z dnia 13 września 2015 r. emeryturę górniczą bez względu na wiek, w oparciu o art. 48 cyt. ustawy, którą to następnie przeliczał, uwzględniając kolejne okresy ubezpieczenia wnioskodawcy przypadające po dacie ustalenia prawa do emerytury. Wnioskodawca teraz po osiągnięciu 50 roku życia nie nabył prawa do „kolejnej” emerytury górniczej, tym razem na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie spełnił warunków wymaganych przepisami prawa, tak jak i nie doszło do zbiegu uprawnień do wcześniejszej emerytury górniczej bez względu na wiek z emeryturą górniczą po osiągnięciu wieku 50 lat.

Odnośnie do błędnego zrozumienia treści decyzji organu rentowego z dnia 19 grudnia 2013 r., gdzie wnioskodawca twierdził, iż odmówiono mu prawa do świadczenia już nabytego, to Sąd pierwszej instancji wskazał, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji nie pozostawia żadnych wątpliwości co do jej prawidłowości. Wnioskodawca nie został pozbawiony prawa do emerytury górniczej już wcześniej przyznanej. Tak też nie doszło przez organ rentowy do wznowienia postępowania na podstawie art. 114 ust 1 ww. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W sprawie nie przedłożono bowiem nowych dowodów ani nie przedstawiono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, co sprawia, że brak jest podstaw do wzruszenia prawomocnej decyzji z dnia 13 września 2005 r. o przyznaniu wnioskodawcy emerytury górniczej bez względu na wiek - na podstawie art. 114 ust. 1 cyt. ustawy. Wnioskodawca otrzymuje emeryturę górniczą, która jest przeliczana ; nie został jej pozbawiony i nie był też stosowany teraz przez organ rentowy przepis art. 83 a ust 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie wyżej wskazanych przepisów prawa materialnego i na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezaskługujące na uwzględnienie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, zaskarżając go w całości. Zarzucił: 1) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że zaskarżona decyzja jest decyzją odmawiającą ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej, podczas gdy treść wskazanej decyzji, wykładnia językowa, wskazuje wyraźnie, że jest to decyzja ustalająca w sposób negatywny nabyte przez skarżącego prawo do emerytury górniczej (odbierająca mu prawo do tej emerytury); a w konsekwencji : 2) naruszenie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez oddalenie odwołania, mimo że organ rentowy dokonał niedopuszczalnego w świetle przywołanego przepisu ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej, to jest w braku ujawnienia jakichkolwiek nowych dowodów i okoliczności uzasadniających nadzwyczajną weryfikację poprzednio wydanej przez ten organ decyzji o przyznaniu emerytury górniczej z dnia 13 września 2005 r., 3) naruszenie art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w pierwotnym brzmieniu, obowiązującym m.in. w dniu 13 września 2005 r., a to poprzez oddalenie odwołania, mimo że w okresie obowiązywania przywołanego przepisu i na warunkach w nim wyrażonych, skarżący nabył prawo do emerytury górniczej, potwierdzone decyzją z dnia 13 września 2005 r., 4) naruszenie art. 50a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a to poprzez oddalenie odwołania od decyzji odbierającej mu prawo do emerytury w oparciu o przywołany przepis, mimo że nie powinien on być zastosowany na gruncie niniejszej sprawy wobec faktu, że nabył on prawo do emerytury górniczej w okresie obowiązywania art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, 5) naruszenie art. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. i wynikającej z niej zasady ochrony praw słusznie nabytych, oddalenie odwołania od decyzji odbierającej mu prawo do emerytury, którą nabył w okresie obowiązywania art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W świetle tak sformułowanych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego poprzez orzeczenie, że od dnia 23 września 2005 r. przysługuje mu prawo do emerytury górniczej w wysokości ustalonej ostatecznie w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C., (...), o przeliczeniu emerytury z dnia 17 grudnia 2013 r. tj. w wysokości 3146,14 zł; względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, według spisu kosztów, które przedstawi.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca w sposób szczegółowy nawiązał do przedstawionych powyżej zarzutów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

W pierwszej kolejności podnieść należy, iż wnioskodawca nie kwestionował zaskarżonego wyroku jak i poprzedzającej go decyzji organu rentowego w zakresie w jakim ustalono, że nie spełnienia on przesłanek warunkujących nabycie prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r. poz. 748). Skarżący skupił się tylko i wyłącznie na aspekcie literalnego brzmienia sentencji zaskarżonej decyzji z dnia 19 grudnia 2013 r. domagając się na tej podstawie jej eliminacji z porządku prawnego. W tej sytuacji, mając na uwadze sformułowane w wywiedzionej apelacji zarzuty uznać należy, że istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy na mocy zaskarżonej decyzji wnioskodawcę pozbawiono prawa do emerytury górniczej, która została mu przyznana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. decyzją z dnia 13 września 2005 r., czy tylko odmówiono mu prawa do emerytury górniczej o której mowa w art. 50a cyt. wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Podniesione przez wnioskodawcę zarzuty w świetle poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych, które to ustalenia Sąd Apelacyjny w pełni podziela, uznać należy za oczywiście bezzasadne. Treść zaskarżonej decyzji organu rentowego, z uwzględnieniem oczywiście jej uzasadnienia, nie pozostawia żadnych wątpliwości dla „modelowego obywatela” – o czym pisze apelujący, że organ rentowy odmówił na jej mocy ponownego prawa do emerytury górniczej, o której mowa w art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w przedmiotowej decyzji i nie odniósł się do świadczenia już przyznanego na mocy decyzji z dnia 13 września 2005 r., tj. nie uchylił tej wcześniejszej decyzji, jak i też jej nie zmienił. Zatem brak jest podstaw do uznania, że zaskarżoną decyzją pozbawiono wnioskodawcę w ogóle prawa do górniczego świadczenia emerytalnego. Sformułowane w tym zakresie zarzuty w istocie abstrahują o realiów toczącego się w tej sprawie postępowania i jego ustaleń faktycznych. Treść zaskarżonej decyzji wraz z jej uzasadnieniem, tak też dalsza, systematyczna wypłata wnioskodawcy świadczenia emerytalnego górniczego (z doliczeniem nowych okresów stażowych) po dacie jej wydania (po 19 grudnia 2013 r.) wyklucza choćby przypuszczenie, że organ rentowy dokonał ponownego ustalenia świadczenia w oparciu o art. 114 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i pozbawił skarżącego górniczego świadczenia emerytalnego. Abstrakcyjność tego zarzutu apelacyjnego oderwanego od stanu faktycznego sprawia, że brak jest możliwości merytorycznego odniesienia się do niego. Mając na uwadze złożony przez apelującego w organie rentowym wniosek z dnia 25 listopada 2013 r. o przyznanie mu emerytury górniczej po osiągnięciu 50 lat życia, czyli na podstawie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podnieść należy, że orzeczenie organu rentowego odmawiające przyznania mu takiego prawa było zasadne. Organ rentowy zaskarżoną decyzją odpowiedział na konkretny wniosek skarżącego i odmówił mu jedynie prawa do emerytury górniczej o jakiej mowa w art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie odmówił mu, czy też pozbawił prawa już nabytego decyzją z dnia 13 września 2005 r. - jak twierdzi teraz bezzasadnie apelujący. Skarżący nie zaprzecza przecież, że po dacie zaskarżonej decyzji z dnia 19 grudnia 2013 r. otrzymuje nadal emeryturę górniczą przyznaną bez względu na wiek decyzją z dnia 13 września 2005 r. i w wysokości wymienionej w decyzji przeliczeniowej z dnia 17 grudnia 2013 r., a zatem brak jest podstaw do uwzględnienia wniosków apelacji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie zrozumiałoby jest także zarzut skarżącego ujęty w pkt 4 apelacji, tj. iż Sąd Okręgowy bezzasadnie zastosował art. 50a ust. 1 cyt. ustawy. Zwrócić należy uwagę, że złożony wniosek z dnia 25 listopada 2013 r., dotyczył przyznania emerytury górniczej, której przesłanki określone są właśnie w tym przepisie. W tej sytuacji niemożliwym byłoby, by Sąd pierwszej instancji nie odniósł się do tej normy prawnej. Jej pominięcie stanowiłoby bowiem oczywiste naruszenie prawa materialnego.

Bezprzedmiotowym jest także odwołanie się apelującego do naruszenia normy konstytucyjnej. W świetle powyższych ustaleń zaskarżone orzeczenie, jak i poprzedzająca go decyzja organu rentowego, nie uchybia wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP zasadzie ochrony praw słusznie nabytych. Skarżący nadal bowiem jest uprawniony do emerytury górniczej, przyznanej na mocy decyzji z dnia 13 września 2005 r., w oparciu o ówczesnie obowiązujący art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nie został pozbawiony tego prawa.

Reasumując, sformułowany przez skarżącego wniosek w przedmiocie zmiany zaskarżonej decyzji i orzeczenia, że od dnia „23” września 2005 r. przysługuje mu prawo do emerytury górniczej w wysokości ustalonej w decyzji z dnia 17 grudnia 2013 r. tj. w wysokości 3.146,14 zł, na gruncie niniejszej sprawy jest niedopuszczalny. Wnioskodawca jest bowiem uprawniony do emerytury górniczej, na mocy decyzji z dnia 13 września 2005 r., której wysokość jest kolejnymi decyzjami organu rentowego ponownie ustalana, zgodnie z wszystkimi wnioskami skarżącego, i okoliczności tej nikt, poza samym zainteresowanym, nie kwestionuje. Należy mieć natomiast na uwadze, że przedmiot postępowania sądowego w zakresie spraw z ubezpieczenia społecznego wyznacza zaskarżona decyzja organu rentowego. Decyzja z dnia 19 grudnia 2013 r., odmawiała L. J. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a cyt. ustawy, a to z powodu nieudowodnienia wymaganych 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, a nie odmawiała emerytury górniczej już przyznanej na mocy decyzji z dnia 13 września 2005 r.

Niezależnie od powyższego nadmienić należy, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 marca 2012 r. I UK 309/11, stwierdził, iż górnikowi, któremu wcześniej na podstawie art. 48 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalono prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek z zaliczeniem okresu urlopu górniczego, nie może być "po raz drugi" ustalona emerytura górnicza na innej podstawie prawnej (art. 50a tej ustawy), tym razem ze względu na osiągnięcie limitu górniczego wieku emerytalnego, ponieważ po uchyleniu z dniem 1 stycznia 2007 r. art. 48 tej ustawy nie ma podstaw prawnych do "ponownego" zaliczenia okresu tego samego urlopu górniczego, który został wcześniej uwzględniony przy ustaleniu górniczych uprawnień emerytalnych w stanie prawnym obowiązującym przed 1 stycznia 2007 r., w którym skorzystanie z równorzędnych z pracą górniczą okresów urlopu górniczego pozwalało nabyć górnikowi prawo do emerytury górniczej (art. 21 ust. 1-4 ustawy z 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych w związku z art. 45 ustawy z 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006). Zatem zaskarżona decyzja organu rentowego z 19 grudnia 2013 r. była i merytorycznie prawidłowa.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie wskazanych przepisów prawa materialnego i na zasadzie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji z uwagi na jej bezzasadność.

SSA Marta Fidzińska-Juszczak SSA Monika Kowalska SSO del. Dariusz Płaczek